

Sygn. akt II Ca 413/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Sędzia Sądu Rejonowego Krzysztof Niezgoda

(delegowany)

Protokolant Sekretarz sądowy Ewelina Pietrak

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D.

przeciwko Ł. S.

o zapłatę kwoty 23092,77 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 4 listopada 2011 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach – VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Rykach z dnia 14 lutego 2013 roku, w sprawie VI C 55/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D. na rzecz Ł. S. kwotę 18,15 zł (osiemnaście złotych piętnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 413/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 marca 2012 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego w Rykach w dniu 8 marca 2012 roku, powód – Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w D. wniósł o zasądzenie od Ł. S. kwoty 23092,77 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 4 listopada 2011 roku do dnia zapłaty (k. 2-3).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pomiędzy nim a pozwanym w dniu 9 grudnia 2009 roku została zawarta umowa, w której pozwany zobowiązał się do zwrotu kosztów utrzymania i nauki, jeżeli w trakcie nauki zostanie zwolniony ze służby kandydackiej z przyczyn określonych w art. 134 ust. 1 pkt 1 i 4-9 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Pozwany rozkazem Kanclerza z dnia 29 lipca 2011 roku został skreślony ze stanu ewidencyjnego z dniem 31 lipca 2011 roku. Koszty nauki i utrzymania pozwanego w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w D. wyniosły 23092,77 zł i pozwany został wezwany do zapłaty tej kwoty.

*

W dniu 30 marca 2012 roku Sąd Rejonowy w Rykach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 137/12 (k. 14), który został doręczony pozwanemu w dniu 26 kwietnia 2012 roku (k. 18).

*

W dniu 9 maja 2012 roku pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa (k. 20-24).

W toku postępowania popierał powództwo, pozwany natomiast powództwa nie uznawał i wniósł o jego oddalenie.

*

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Puławach – VI Wydział Zamiejscowy Cywilny z siedzibą w R.:

I. oddalił powództwo w całości;

II. zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania (k. 87).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że Ł. S. w dniu 9 grudnia 2009 roku podpisał, jako kandydat na żołnierza zawodowego, umowę dla żołnierza pełniącego służbę kandydacką, pobierającego naukę, z Komendantem Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D.. Nauka została określona na pięć lat. Umowa ta w § 2 określała, że koszt utrzymania i nauki kandydata na żołnierza wynosi 25402,05 zł z tytułu całego okresu nauki. W § 4 ust. 2 umowy określono, że w przypadku, jeżeli kandydat na żołnierza zawodowego przerwał naukę lub został zwolniony ze służby kandydackiej z przyczyn wskazanych w art. 134 ust. 1 pkt 1 i 4-9 ustawy z dnia 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750 ze zmianami), będzie on zobowiązany do zwrotu kosztów utrzymania i nauki.

Sąd ustalił, że rano w dniu 18 października 2010 roku Ł. S., znajdując się na terenie (...)w D., podjął czynności służbowe w postaci planowanych na ten dzień lotów śmigłowcem SW-4. Podczas rutynowej kontroli na zawartość alkoholu stwierdzono, że pozwany znajduje się po użyciu alkoholu. Tego dnia zastępca dowódcy eskadry postanowieniem zastosował wobec Ł. S. dyscyplinarny środek zapobiegawczy w postaci niedopuszczenia pozwanego do wykonywania czynności służbowych na okres jednego dnia (od dnia 18 października 2010 roku, od godz. 10.00, do dnia 19 października 2010 roku).

Sąd ustalił, że wyrokiem nakazowym z dnia 17 listopada 2010 roku, wydanym w sprawie Wg 14/10, Wojskowy Sąd Garnizonowy w L. uznał Ł. S. winnym tego, że w dniu 18 października 2010 roku na terenie (...)w D., jako podchorąży, wbrew obowiązkowi zachowania trzeźwości, znajdując się w stanie po spożyciu alkoholu podejmował czynności służbowe związane z planowanymi tego dnia lotami śmigłowcem SW-4, do których był przewidziany zgodnie z planowaną tabelą lotów, to jest o czyn z art. 70 § 2 k.w. Pozwany wyrokiem tym został skazany na karę grzywny w wysokości 1000 zł oraz obciążony kosztami postępowania.

Sąd ustalił, że w dniu 28 lutego 2011 roku Ł. S. miał podjąć praktyki wykonywania lotów śmigłowcem. Tego dnia decyzją dowódcy 4 Skrzydła Lotnictwa Szkolnego został zawieszony w wykonywaniu lotów do wyjaśnienia sprawy w związku z podjęciem czynności lotniczych w stanie po spożyciu alkoholu podczas poprzednich praktyk. W dniu 5 kwietnia 2011 roku dowódca 4 Skrzydła Lotnictwa Szkolnego na wniosek Zespołu (...)nie dopuścił ostatecznie Ł. S. do lotów i skierował wniosek do powoda o relegowanie pozwanego z uczelni. W tym samym czasie podczas innych szkoleń Ł. S. do dnia 29 lipca 2011 roku wykonywał loty szkoleniowe na innych maszynach. Zaliczył on w tym czasie wszystkie pozostałe egzaminy o charakterze teoretycznym i praktycznym zgodnie z programem studiów w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w D..

Sąd ustalił, że w dniu 23 maja 2011 roku Komendant powoda wydał rozkaz nr 12, którym zwolnił Ł. S. ze służby kandydackiej w związku z niespełnieniem wymogów określonych w regulaminie studiów. Odwołanie od powyższej decyzji do Ministra Obrony Narodowej pozwany złożył w dniu 5 czerwca 2011 roku. Minister Obrony Narodowej

decyzją nr 324/Kadr utrzymał w mocy zaskarżoną przez pozwanego decyzję Komendanta Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych.

Sąd ustalił, że Ł. S.w dniu 29 lipca 2011 roku rozkazem personalnym nr Z-146 Rektora – Komendanta Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D.został skreślony ze służby kandydackiej z dniem 31 lipca 2011 roku w związku z niespełnieniem wymogów określonych w regulaminie studiów. Kwestura strony powodowej wyliczyła, że pozwany miał 600 dni służby kandydackiej i wobec powyższego sumą należną do zwrotu jest kwota 23092,77 zł.

W dniu 6 października 2011 roku Ł. S.został wezwany do zapłaty zadłużenia na rzecz powoda.

Sąd wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił w oparciu o powołane dowody w postaci dokumentów i zeznań pozwanego.

Sąd uznał, że poza sporem pozostaje kwestia zawarcia przez strony umowy z dnia 9 grudnia 2009 roku dla żołnierza pełniącego służbę kandydacką pobierającego naukę. Kwestią sporną pozostała kwestia zwrotu kosztów tej nauki i utrzymania z uwagi na zwolnienie pozwanego ze służby kandydackiej.

Sąd wyjaśnił, że zgodnie z dokumentami przedstawionymi przez stronę powodową pozwany nie spełnił wymogów określonych w regulaminie studiów u strony powodowej i na podstawie odpowiednich rozkazów dziennych Rektora –Komendanta Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D. został zwolniony ze służby. Tym samym zdaniem strony powodowej zgodnie z umową powstał po jego stronie obowiązek zwrotu kosztów nauki i utrzymania. Zgodnie z wyliczeniami kwota ta wyczerpuje kwotę żadaną pozwem.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że nie uwzględnił powództwa, gdyż „przedmiotowe roszczenie ze strony powodowej jest nadużyciem prawa podmiotowego, jakie przysługuje stronie powodowej oraz narusza zasady współżycia społecznego”.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 5 k.c. oraz dokonał jego wykładni, przytaczając stosowne stanowiska wyrażone w literaturze prawniczej i orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Sąd wskazał, że pozwany został zwolniony ze służby kandydackiej z uwagi na niezaliczenie praktyk lotniczych, na które został skierowany w dniu 28 lutego 2011 roku. Istotna jest jednak przyczyna nieobycia tych praktyk. Podstawą niedopuszczenia do praktyk lotniczych był fakt popełnienia przez pozwanego czynu w postaci znajdowania się w stanie po spożyciu alkoholu przy poprzednich praktykach. Zdaniem Sądu ta podstawa nie znajdowała uzasadnienia w regulaminie nauki studium oficerskiego, ale także w przepisach prawnych dotyczących żołnierzy zawodowych. Nie ulega wątpliwości, że Ł. S.popełnił czyn w postaci znajdowania się po spożyciu alkoholu w czasie praktyk w październiku 2010 roku. Jednakże wówczas został ukarany karą dyscyplinarną na jeden dzień, a następnie skończył praktyki zgodnie z programem studium i otrzymał za nie zaliczenie.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2009 roku o dyscyplinie wojskowej za przewinienie dyscyplinarne wymierza się tylko jedną karę dyscyplinarną. Następnie Ł. S.został skazany prawomocnym wyrokiem nakazowym Wojskowego Sądu Garnizonowego w L.na karę grzywny w wysokości 1000 zł. Tym samym poniósł podwójną odpowiedzialność za popełniony czyn.

Sąd uznał, że w tej sytuacji powód nadużył swojego prawa podmiotowego.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 100 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 14 lutego 2013 roku apelację wniósł powód, zaskarżając ten wyrok w całości. Powód zarzucił:

„nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy sprawy co do istoty poprzez oddalenie powództwa przy pominięciu rozpoznania istoty roszczenia tj. umowy łączącej strony na podstawie której pozwany zobowiązał się do zwrotu kosztów nauki i

utrzymania w (...), opierając się na przesłankach unicestwiających roszczenie tj. nadużyciu prawa podmiotowego przez powoda.

Ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd Okręgowy zarzutu nierozpoznania sprawy co do istoty (...) wyrokowi temu ponadto zarzucił: Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 5 k.c. przez jego zastosowanie do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego poprzez uznanie, że żądanie przez powoda zwrotu kosztów nauki i utrzymania pozwanego w (...) jest nadużyciem prawa podmiotowego z uwagi na nieprawidłowe zwolnienie pozwanego ze służby kandydackiej podczas gdy kwestia zasadności zwolnienia pozwanego ze służby kandydackiej nie może być przedmiotem rozważań sądu powszechnego”.

Powód wniósł o:

„uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd Okręgowy zarzutu nierozpoznania sprawy co do istoty (...) o:

zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za wszystkie dotychczasowe instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

ewentualnie

uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych” (k. 99-102).

*

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie „ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego” (k. 120-122).

*

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda popierał apelację. Pozwany oświadczył, że podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w odpowiedzi na apelację.

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., zaś zaskarżony wyrok, pomimo częściowo nietrafnego uzasadnienia, jest prawidłowy.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie jest uzasadniony wniosek apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Puławach.

Jako podstawowy zarzut apelacji powód podniósł zarzut nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Zarzut ten nie jest jednak uzasadniony.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie podkreślono, że nierozpoznanie istoty sprawy – w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. – oznacza zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego¹.

W rozpoznawanej sprawie oddalenie powództwa przez Sąd pierwszej instancji z powołaniem się na to, że dochodzenie przez powoda od pozwanego roszczenia o zwrot kosztów nauki i utrzymania w czasie studiów stanowi nadużycie prawa podmiotowego, nie oznacza nierozpoznania istoty sprawy.

Skoro Sąd pierwszej instancji trafnie uznał, że powództwo podlega oddaleniu z uwagi na to, że dochodzenie przez powoda roszczenia o zwrot kosztów nauki i utrzymania stanowi nadużycie prawa podmiotowego powoda, to Sąd ten nie miał obowiązku szczegółowego badania materialnych podstaw dochodzonego roszczenia. Sąd Rejonowy rozpoznał jednak również istotę sprawy w zakresie materialnych podstaw dochodzonego roszczenia, czemu dał jednoznacznie wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy dokonał bowiem ustaleń w zakresie treści umowy łączącej strony, zwolnienia powoda ze służby kandydackiej oraz wysokości kosztów utrzymania pozwanego w okresie pełnienia służby kandydackiej.

W związku z powyższym nie można uznać, że w rozpoznawanej sprawie nie została rozpoznana istota sprawy. Stanowisko takie uprawnione byłoby również wówczas, gdyby należało uznać, że oddalenie powództwa z powołaniem się na nadużycie prawa podmiotowego przez powoda nie jest uzasadnione.

÷

W rozpoznawanej sprawie poza sporem jest okoliczność, że strony zawarły w dniu 9 grudnia 2009 roku umowę, w której pozwany, jako kandydat na żołnierza zawodowego, zobowiązał się między innymi do zwrotu kosztów utrzymania i nauki, o których mowa w § 19 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie udzielania pomocy żołnierzom zawodowym w związku z pobieraniem przez nich nauki oraz kierowania żołnierzy zawodowych na studia albo naukę w kraju lub za granicą (Dz. U. Nr 59, poz. 362), jeżeli przerwie naukę albo zostanie zwolniony ze służby kandydackiej z przyczyn określonych w art. 134 ust. 1 pkt 1 i 4-9 ustawy z dnia 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

W połowie maja 2011 roku rektor Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D.wszczął postępowanie w sprawie zwolnienia Ł. S.z tej Szkoły, wskazując, że przyczyną wszczęcia postępowania jest niespełnienie wymogów określonych w regulaminie nauki (§ 7 ust. 2, § 37 ust. 1 pkt 4 Regulaminu (...) Studium (...) Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych).

§ 7 ust. 2 wskazanego wyżej regulaminu stanowi, że harmonogram nauki w studium opracowuje się na podstawie obowiązujących planów oraz programów kształcenia.

Treść powołanego postanowienia Regulaminu wskazuje, że postanowienie to nie miało wiele wspólnego z podstawami zwolnienia Ł. S. ze służby kandydackiej. Postanowienie zawarte w § 7 ust. 2 Regulaminu adresowane jest do osób opracowujących harmonogram nauki w Studium (...), nie zaś do uczestników nauki.

W istocie chodziło o postanowienie zawarte w § 7 ust. 1 pkt 2 Regulaminu. § 7 ust. 1 pkt 2 stanowi bowiem, że nauka w studium w zależności od specjalności obejmuje między innymi szkolenia specjalistyczne w centrach i praktyczne w jednostkach wojskowych.

§ 37 ust. 1 pkt 4 Regulaminu stanowi, że podchorążego zwalnia się ze służby kandydackiej w wypadkach niespełnienia wymogów określonych w regulaminie nauki.

Postanowienia zawarte w § 7 ust. 1 pkt 1 i § 37 ust. 1 pkt 4 Regulaminu, łącznie z przepisem art. 134 ust. 1 pkt 4 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, stały się podstawą wydania rozkazu personalnego nr 12 z dnia 23 maja 2011 roku, zwalniającego Ł. S. ze służby kandydackiej. W uzasadnieniu rozkazu wskazano między innymi, że Ł. S. zgodnie z pismem Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr (...) z dnia 13 kwietnia 2011 roku został relegowany z praktycznego szkolenia lotniczego, a tym samym nie spełnił wymogów określonych w regulaminie nauki studium oficerskiego Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych, to jest nie rozliczył się ze szkolenia praktycznego w wytypowanej

jednostce wojskowej, a tym samym nie wypełnił wymogów nałożonych regulaminem nauki i wyczerpał możliwości dalszego kontynuowania kształcenia w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych (k. 67-68 – odpis rozkazu).

Podstawą faktyczną wydania decyzji – rozkazu personalnego z dnia 23 maja 2011 roku o zwolnieniu pozwanego ze służby kandydackiej było zatem powołanie się na nierozliczenie się przez pozwanego ze szkolenia praktycznego w wytypowanej jednostce wojskowej.

Zwrócić przy tym należy uwagę, że podstawą faktyczną decyzji rektora o zwolnieniu Ł. S. ze służby nie było zdarzenie, które miało miejsce w dniu 18 października 2010 roku, a mianowicie podjęcie w stanie po użyciu alkoholu czynności służbowych związanych z planowanymi tego dnia lotami śmigłowcem SW-4, do których był przewidziany zgodnie z planowaną tabelą lotów, ale nierozliczenie się przez pozwanego ze szkolenia praktycznego w wytypowanej jednostce wojskowej. W związku z powyższym powoływanie się przez Ministra Obrony Narodowej w uzasadnieniu decyzji z dnia 7 lipca 2011 roku na tego rodzaju okoliczności wykracza całkowicie poza podstawę faktyczną decyzji – rozkazu rektora z dnia 23 maja 2011 roku (k. 70-73).

Zwrócić należy uwagę, że zdarzenie, za które pozwany został ukarany wyrokiem nakazowym Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 17 listopada 2010 roku, miało miejsce w dniu 18 października 2010 roku. Po tym zdarzeniu pozwany kontynuował naukę, a co więcej, odbywał praktyki lotnicze, co wynika nie tylko z jego zeznań złożonych w dniu 26 listopada 2012 roku, ale również z twierdzeń pozwanego przytoczonych w sprzeciwie, którym powód nigdy w rozpoznawanej sprawie nie zaprzeczył, jak również z wykazu lotów odbytych w październiku 2010 roku, z którego wynika, że pozwany odbywał loty także w dniu 26 października 2010 roku (k. 45-46).

Rozkazem z dnia 25 lutego 2011 roku pozwany został dopuszczony do rozpoczęcia szkolenia w powietrzu w charakterze dowódcy statku powietrznego na śmigłowcu SW-4 (...) (k. 47 – kserokopia rozkazu).

Z zeznań pozwanego, które nie zostały zakwestionowane przez powoda i co do których w zebranych w sprawie materialne dowodowym nie ma podstaw do uznania ich za niewiarygodne, wynika, że w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w D. pozwany był dyskryminowany, jako osoba, która wcześniej ukończyła studia wyższe na uczelni cywilnej. Wyrażało się to zarówno w obraźliwych wypowiedziach, jak i przemocy fizycznej, a zwrócenie uwagi na zaistniałą sytuację spowodowało osobistą niechęć do pozwanego jego przełożonych.

Pomimo incydentalnego charakteru zdarzenia z dnia 18 października 2010 roku i zakończenia całej sprawy odsunięciem pozwanego od wykonywania czynności służbowych na jeden dzień i ukaraniem przez sąd wojskowy za wykroczenie, pozwany pod koniec lutego 2011 roku został odsunięty od odbycia praktyk lotniczych, pomimo że w czasie po 18 października 2010 roku takie praktyki odbywał i kontynuował naukę, zaliczając wymagane programem kształcenia egzaminy.

W związku z powyższym należy uznać, że odsunięcie pozwanego od odbywania praktyk w marcu 2011 roku nie pozostaje w żadnym uzasadnionym związku ze zdarzeniem, które miało miejsce w dniu 18 października 2010 roku, a więc ponad cztery miesiące wcześniej. Zdarzenie to stanowiło jedynie pretekst do tego, aby odsunąć pozwanego od odbywania praktyk, co w konsekwencji mogłoby stanowić podstawę do jego zwolnienia ze służby kandydackiej. Pozwany nie odbył zatem części wymaganych praktyk dlatego, że bez uzasadnionej przyczyny nie zezwolono mu na ich odbycie, a nie dlatego, że praktyk tych nie odbył z przyczyn leżących po jego stronie.

Powyższe okoliczności uzasadniają przyjęcie, że wystąpienie przez powoda z roszczeniem o zwrot przez pozwanego kosztów utrzymania i nauki w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w D., stanowi nadużycie prawa podmiotowego.

Przepis art. 5 k.c. stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

W rozpoznawanej sprawie domaganie się przez powoda zwrotu kosztów utrzymania i nauki pozwanego w sytuacji, w której zachowanie samego powoda doprowadziło do zaistnienia podstawy zwolnienia ze służby, a więc nieodbycia części wymaganych praktyk, jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Jedną z podstawowych zasad tego współżycia jest to, że nie można wywodzić dla siebie korzystnych skutków prawnych z zachowania, które jest zachowaniem bezprawnym. To samo dotyczy skutków prawnych, które wynikają z zachowania nie będącego formalnie sprzecznym z prawem, ale niesłusznego z punktu widzenia relacji międzyludzkich.

Zachowania Szkoły związane z uniemożliwieniem pozwanemu odbywania praktyk lotniczych pojawiły się nie bezpośrednio po zdarzeniu z dnia 18 października 2010 roku, a nawet nie bezpośrednio po ukaraniu za to zdarzenie wyrokiem sądu wojkowego, ale dopiero w marcu 2011 roku, jako reakcja położonych na postawę pozwanego i forma znalezienia pretekstu do zwolnienia pozwanego z odbywania służby.

W związku z powyższym powództwo o zapłatę kwoty mającej stanowić zwrot kosztów utrzymania i nauki pozwanego nie może być uwzględnione.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w D.na rzecz Ł. S.kwotę 18,15 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego. W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, powód jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powinien zatem zwrócić pozwanemu poniesione w postępowaniu odwoławczym koszty. Koszty te obejmują:

- a) opłatę pocztową za przesłanie przesyłki zawierającej odpowiedź na apelację – 5,70 zł (k. 123),
- b) opłatę pocztową za przesłanie przesyłki zawierającej odpis odpowiedzi na apelację – 6,45 zł (k. 128),
- c) opłatę kancelaryjną za wydanie kserokopii uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji – 6 zł (k. 117-118).

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Por.: wyrok SN z dnia 23 września 1998 roku, II CKN 897/97, OSN C 1999, z. 1, poz. 22; wyrok SN z dnia 23 września 1998 roku, II CKN 895/97, Lex nr 35067; wyrok SN z dnia 12 lutego 2002 roku, I CKN 486/00, Lex nr 54355; wyrok SN z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1298/00, Lex nr 80271; wyrok SN z dnia 11 października 2002 roku, I CKN 1063/00, Lex nr 515435; wyrok SN z dnia 21 października 2005 roku, III CK 161/05, Lex nr 178635; wyrok SN z dnia 27 marca 2008 roku, II UK 86/07, Lex nr 461645; wyrok SN dnia 17 kwietnia 2008 roku, II PK 291/07, Lex nr 837059; wyrok SN z dnia 13 stycznia 2010 roku, II CSK 239/09, Lex nr 560847; wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 661/09, Lex nr 737251; wyrok SN z dnia 26 stycznia 2011 roku, IV CSK 299/10, Lex nr 784969; postanowienie SN z dnia 3 czerwca 2011 roku, III CSK 330/10, Lex nr 885041.